

Enormno poskupljenje električne energije u Evropi prelilo se na Srbiju, pa komercijalni kupci ovih dana EPS-u plaćaju duplo više za svaki kilovat

Suočeni sa enormnim rastom računa za struju privrednici očekuju od države da ih rastereti plaćanja pojedinih budžetskih nameta kako ne bi morali da, u cilju opstanka na tržištu, dižu cene svojih proizvoda.

Sagovornici Danasa iz preduzetničkog sektora ne očekuju da će „strujna kriza“ izazvati masovna otpuštanja niti zatvaranja pogona, sem u izuzetnim slučajevima gde proces proizvodnje u potpunosti zavisi od cene električne energije, ali da će morati da povećaju cene svojih proizvoda i usluga kako bi pokrili novonastale troškove.

Nakon što je na evropskim berzama zabeležen ekstremni porast cena struje, uzrokovan taksama na CO2, nedovoljnom proizvodnjom iz vetroparkova i nedostatkom gasa u Evropskoj uniji, Elektroprivreda Srbije je povećala cenu za privredu u Srbiji, koja za razliku od domaćinstava čija je cena regulisana, plaća komercijalnu cenu električne energije. Shodno tome, od početka oktobra, troškovi plaćanja struje za srpsku privredu su se udvostručili. Iako je EPS samo jedan od ukupno 61 licenciranog snabdevača u Srbiji ta kompanija, zbog niže cene koju je u stanju da ponudi u odnosu na konkurenciju, snabdeva strujom više od 97 odsto tržišta.

Toplica Spasojević, predsednik ITM grupe, kaže za Danas da se enormni rast cene električne energije u Evropi preneo i na Srbiju nakon što je EPS uskladio cene sa aktuelnim na berzama.

- Mi smo sklopili novi ugovor o snabdevanju u julu ove godine i tada nam je cena sa 50 dolara po megavatsatu skočila na 89. Da smo ugovor potpisali kasnije, odnosno nakon što je cena struje počela još više da raste, ta cifra bi bila 110 do 120 dolara. Situaciju u kojoj smo se našli pokušaćemo da, dok ne nastupi smirenje, prebrodimo korišćenjem unutrašnjih rezervi. Tamo gde postoji mogućnost pojedini privrednici će povećati cene svojih proizvoda kako bi anulirali novonastale troškove zbog poskupljenja struje. U sektorima gde konkurencija dobija subvencije od države kompanije koje ih ne dobijaju neće moći da se odluče na tako nešto kako ne bi izgubile kupce. Ono što bi bilo dobro je da se država odluči da pomogne privredi u aktuelnoj situaciji. Kao što je vlada Bugarske pomogla svoju privredu tako što subvencionise deo cene struje koju ona plaća, takav potez bi mogli da povuku i nadležni u Srbiji - ističe Spasojević.

On dodaje da će EPS inkasirati dosta novca od prodaje struje po većim cenama i da bi taj novac trebalo da uloži u proširenje svojih proizvodnih kapaciteta, odnosno da ga iskoristi za izgradnju nove velike hidroelektrane.

- Ako se taj novac iskoristi pak za povećanje plata zaposlenih u kompaniji umesto ulaganja u njen razvoj onda neće biti nikakve koristi od značajnih novčanih sredstava koje će EPS inkasirati na tržištu prodaje struje komercijalnim kupcima - kaže Spasojević.

Dragoljub Vukadinović, predsednik Metalac grupe, navodi za Danas da kompanija kojoj je na

čelu ima potpisan ugovor sa EPS-om do kraja godine.

- Do tad se cena struje za nas neće menjati. Međutim, od sledeće godine plaćaćemo je duplo skuplje nego što je to sada slučaj. S obzirom da u proizvodnji koristimo struju zbog povećanja njenog koštanja moraćemo da poskupimo naše proizvode u iznosu od tri odsto - navodi Vukadinović.

Goran Kovačević, direktor trgovinskog lanca Gomeks, ističe da je ta kompanija uspela da izbegne povećanje cene struje, po kojoj je kupuje od EPS-a, zbog dugoročnog ugovora.

- Kada smo potpisivali ugovor ponuđeno nam je da ga potpišemo na dve godine. Cena je bila veća nego za potpisivanje jednogodišnjeg ugovora, ali smo se ipak odlučili da potpišemo ovaj u trajanju od dve godine. Zahvaljujući tome izbegli smo aktuelno povećanje cena struje. Da smo pak potpisali jednogodišnji ugovor sledeće godine bismo za struju platili 1,5 miliona evra više nego što je to slučaj u ovoj - objašnjava naš sagovornik.

Dragoljub Rajić, koordinator Mreže za poslovnu podršku, kaže za Danas da se firme u okviru te asocijacije suočavaju sa velikim problemima zbog poskupljenja struje za privredu.

- Skoro svaka druga firma se nalazi u problemu zbog novih troškova nakon što je EPS povećao cene za komercijalne potrošače. To su uglavnom firme iz proizvodnog ali su na udaru i one iz uslužnog sektora. Situacija je takva da će kompanije biti prinuđene da povećaju cene svojih proizvoda kako bi mogle da nastave nesmetano da posluju. Očekivano je da će rast cena biti između pet do 20 odsto. Da se problem povećanja cene struje ne bi prelio na potrošače država bi sa svoje strane mogla da ukine određene dažbine, poput akcize za struju - smatra Rajić.

Da bi u novonastaloj situaciji država trebalo da pomogne privredi kako bi se anulirali negativni efekti koji nastaju nakon velikog skoka cena struje mišljenja je i Nebojša Atanacković, počasni predsednik Unije poslodavaca Srbije.

- U tom smislu bilo bi dobro da nadležni oslobode preduzetnike plaćanja određenih parafiskalnih nameta. Drugim rečima mogle bi se ukinuti budžetske dažbine koje privreda plaća za struju kao i još neke. U uslovima enormnog poskupljenja cene struje privredi bi takve mere znatno olakšale poslovanje - zaključuje naš sagovornik.

Izvor: danas.rs